

V sredo in saboto

izhaja in velja:

za celo leto . . .	5 for.	— kr.
za pol leta . . .	2 " 70 "	
za četert leta . . .	1 " 40 "	
Po pošti:		
za celo leto . . .	6 for.	30 kr.
za pol leta . . .	3 " 20 "	
za četert leta . . .	1 " 70 "	

SLOVENEK.

„Živi, živi duh slovenski, bodi živ na veke!“

Nar. pesem.

Oznanila.

Za navadno dvestopno versto se plačuje: 5 kr. ktera se enkrat 8 kr. ktera se dvakrat, 10 kr. ktera se trikrat natiskuje; večje pismenke plačujejo po prostoru.

Za vsak list mora biti kolek (štempelj) za 30 kr.

Rokopisi se ne vračajo.

Št. 19.**V Celovcu v saboto 18. marca 1865.****Tečaj I.****„Slovenec“**

vabi Slovence, naj si ga naročijo za II. četert leta 1865. Še le 3 mesece bo „Slovenec“ star, in že ima po celej Sloveniji lepo število prijateljev in podpornikov svojih, — že hodi v več ko 400 iztisih po vseh slovenskih krajinah in donaja dopisov od vseh štirih vetrov slovenskega sveta. Hvala lepa! Pa vendar tudi ne more zamolčati, da med svojimi naročniki še pogreša veliko imen, ki slovijo za iskrene rodoljube in premožne gospode po svetu slovenskem. Bratje! facta loquuntur, dela, dela nam kažite, ne zlatih in sladkih besed! Zatorej prosimo!

„Slovenec“ bode izhajal v sedajnem duhu in sedajni obliki, pa je tudi volje razširiti se, kakor hitro potrebne podpore najde. Slovenci! vse imate v svojih rokah. — Koliko naročnina znaša, najde se na čelu vsakega lista, le to pristavljamo, da imamo še vsch listov, ki so dozdej na svitlo prišli; dajemo vse za 1 gld. Sestavki našega lista niso taki, da se beró, po tem pa zadegajo nekam: „Slovenec“ svoje vrednosti ne zgubi nikoli. Zatorej priporočamo novim gg. naročnikom, naj si oskerbé tudi liste minulega četert leta.

Vse oč. gg. rodoljube, ki so volje „Slovenca“ podpirati in prejemati, lepo prosimo, naj se oglasé brez odloga. Kolek, poštnina in tisk so dragi, zatorej bomo le nekaj malega več iztisov dali tiskati in „Slovenca“ pošiljali le tistim, ki naročnino pošljejo.

V Celovcu 16. marca 1865. Vredništvo.

Še ena potreba.

V V araždinu. J. B. Pazljivi in pozorni čitatelji „Slovenčevi“, posebno prebirajoči sestavke: „kaj je Slovincem treba?“, so se morali prepričati, da je „Slovenec“ dobro preučil slovenski narod, da je temeljito spoznal njegovo zasobno (privatno) in javno, materijalno in duševno življenje, da je tedaj dorasel nalogi, kojo si je naložil. „Slovenec“ je pa tudi pokazal pot, po kojem in kakem bode hodil; on je odkril rane, koje so zadane Slovincem v njihovem predolgem nesrečnem življenju; on je načertal pripomočke in zdravila, ki jih bode svetoval in podajal bolnikom; on je obljubil odpravljati vse ovire, ki so na potu pravi omiki zanemarjenega naroda, hitro ga izobraževati in krepko povzdigniti na stopnjo drugih izobraženih narodov.

Ali vse to ni zadosti, z vsem tem se nikakor ne doseže verli namen „Slovenčev“. Ako bodo le pravi rodoljubi „Slovenca“ prebirali, to malo pomore zanemarjenemu in zaostalemu ljudstvu. Med celo slovensko ljudstvo, med kmete mora „Slovenec“ hoditi in buditi zaspance, dramiti dremajoče, učiti nevedne, navdušiti plašljivce in pomagati slabim. Potreba je tedaj: spravljati in spraviti mladega „Slovenca“ in verle „Novice“ v roke vsega slovenskega naroda, poravnati jima pot do vsakega še tako zabitega kota široke Slovenije.

S tem, predragi bratje, bote dosegli, da duh napredka in omike prešine ves slovenski narod; s tem

zakonitim ali jedino zmagavnim orožjem bote v kratkem slavili slavno zmago, na kakoršno še dozdej mislili niste. Kakor hitro ves slovenski narod vé, da ima zakonito pravico na narodnost; kakor hitro se ves slovenski narod prepriča, da mu je ta narodnost v prid in pravo korist; kakor hitro se mu razsveti, da je po ustavi ali konstituciji sám kovač svoje sreče ali nesreče; gotovo ne bo več mlačen za svojo narodnost, ne ostane neskerben v političnih zadevah, nego napne vse svoje sile, da si skuje, kolikor največ more, dobro srečo. Zakaj neki tako čislamo belgijsko, švajcarsko, angleško konstitucijo? Brez dvombe zato, ker je njen duh prešinil ves narod od najnižega posla in kmeta do najvišega pervaka in lorda. Tudi poslednji slovenski kmetič mora poznati vrednost prave ustave; tudi njemu mora biti jasno, da je tudi njegova dolžnost, da vsaj po strani pomaga dajati postave in da bode postave, bodi si srenjske, deželne ali državne, le takrat pravične in obče koristne, kedar jih bodo dajali možjé učeni, pošteni, pravični, v zadevah vsaj svojega naroda popolnoma izvedeni in njegovi pravi prijatelji t. j. rodoljubi.

Še to mora vsak Slovenec vedeti in živo v pameti imeti, da je znamenje prave ustave ali konstitucije zakonitost, in da zakon, ustavno napravljen, veže tako dobro vlado, kakor vsakega drugega državljana.

Da se pa vse to, kot edini pogoj in edina podloga srečne prihodnosti slovenskega naroda doseže, ni dosti, da ima lepe, tudi z zlatim peresom napisane glasnike in sestavke, temveč je treba, kar sem že rekel, da taki spisi romajo od mesta do mesta, od terga do terga, od vasi do vasi, koder koli stanujejo in prebivajo Slovenci. Kako početi, da se to doseže, je res težko svetovati, ker so petice redke postale kot bele vrane, ne le med vami, nego med večino prebivalcev naših sicer tako blagoslovljenih krajev. Ali vendar mislim, da združenim močim in krepkej volji tudi to ni nemogoče.

Že s tem se veliko opravi, ako nobeden rodoljub svojih slovenskih časnikov ne pusti doma ležati in plesnovati, nego da jih posoja kmetom, naj romajo od vasi do vasi, od kočé do kočé. Tudi naj bode največa skerb vsakemu rodoljubu, da pridobi za narodnost, kolikor največ more, Slovencev, da nagovarja premožnejše kmete, posebno župane, naj se naročujejo na slovenske časnike, naj se vpisujejo v verlo družbo sv. Mohorja. Vsak naj se trudi za ta namen v svojej okolici s prijazno in lepo besedo, ona najlože in najširje odpira skrivna serčna vrata. Saj eden slovenski časnik v vsakej vasi, ali v pravih rokah bi čudeže delal! Ker nimate zmognih mecenov, zatorej se je napredka in sreče le od združenih moči nadjati. Kaj ne bi nič mogle v tem slavne Čitalnice storiti? One so pravo znamenje, da Slovenci živite; one so prava čast in lepota slovenskega naroda; naj bodo pa tudi jaka podpora njegovej omiki, njegovemu napredku! Gotovina v ta preimenitni namen izdana ne ostane brez obilnih obresti; stoteri sad bo nosila. To je nova čerka, ktero želim, da se pridene k „političnej ABC-di“ za Slovence.

Avstrijsko cesarstvo.

Dežele notrajno-avstrijske.

* **Iz Celovca.** (Spet o tolmaču) „Slovenec“ je obljubil, da bode branil pravice Slovencev in naznanjal visoki vladi, kjer koli se ne ravna s Slovenci po danih postavah. Že dvakrat je omenjal ukaza, ki ga je razposlal na višo sodnijo v Gradcu in Terstu gosp. minister Laser. Ta ukaz zapoveduje jasno in določno, naj se s Slovenci pri sodnijah obravnjuje po slovenski, — od tolmačev v tem ukazu ni ne sluha ne duha. Že dvakrat je torej „Slovenec“ vzdignil svoj glas in rekel, da to ni postavno, da se pri deželni sodniji v Celovcu s Slovenci obravnjuje po tolmačih. Protestiral je „Slovenec“ v imenu svitlega cesarja, ki je slovesno obljubil in zaterdil vsem svojim narodom ravnopravnost zastran jezika, — v imenu gosp. ministra Laserja, ki je tisti ukaz gotovo zavoljo tega izdal, da se spolnuje, — v imenu slovenskega naroda, ki nosi vsa ravno tista bremena drugih narodov, turja pa tudi vse ravno tiste pravice drugih narodov. Pa vse je bilo glas vpijočega v puščavi, vse je bilo zastoj! Spet oznanjuje „Celovčanka“, kako so sodbo z nekim slovenskim Pliberčanom obravnovali po tolmaču.

Zatorej „Slovenec“ spet danes povzdigne svoj glas in ga bode povzdigoval tako dolgo, da predere oblake in pride pred gg. ministre in svitlega cesarja. Naj se nam dokaže, da ta ukaz ne velja več, ali pa naj tudi visoka gospoda, naj tudi gg. uradniki sami spolnujejo dane postavbe in ukaze. Majhen je „Slovenec“, vendar pa bdi in kliče dobro pa neutrudljivo in neprenehoma: Tudi rahla kapljica zvotli sčasoma veliko terdo skalo. Videli bomo, kdo je hujski in močnejši, pravica ali samovolja: „Justitia regnorum fundamentum“ — pravica podpira in nosi vsako državo! —

Minulo sredo so praznovali celovski bogoslovci god sv. apostelnov slavjanskih na tihem, pa vendar prav lepo. Zdaj naj pa reče kdo, da ne razcveta slovenska reč prav prijazno. Kdo bi bil mislil pred 30 leti, da se bode prepevalo kedaj v bogoslovski kapelici v Celovcu po slovenski! Da smo le složni, vse zmoremo. Nesloga vendar vtika se v vsako reč in razdere včasih najlepši cvet. To je stara pa vedno nova nesreča Slovencev, opustimo jo vendar in terdno bomo stali vsaki čas! — Sneg še zmiraj naletuje. Pota so jako slaba, zlasti čez Ljubelj. —

* **Iz Ljubljane** (12. marca. X. (Vesela znamenja.) Pretečeni teden smo brali v listu znane tete teržaške, kako si prizadeva dokazovati napredke, katere smo domorodci zadnji čas vsled svojega obnašanja dosegli; čudi se, da so naši domačini, naša domača društva vedno bolj domorodna in narodna. Če se imenovanemu listu to čudno zdi, tako mu le rečemo, da je to čisto naravna pot.

Da pa občinstvo, ki omenjenega lista ne bere, tudi zve, kaj se v Ljubljani godi, spoznamo za svojo dolžnost naznaniti, da so slavni domačini, vodji naše tukajšnje hranilnice, enoglasno — izjemši le enega samega moža, ki si je iz slovenskega naroda mnogo premoženja pridobil, slovenski matici 3900 gld. v obligacijah po 5% darovali, ne pa posodili, kakor je „Slovenec“ v 14. listu naznanil. Priznavši zaslugo in hvalo vsem gospodom, mislimo vendar tukaj posebne zasluge gg. Terpičca, Samasa in Holcerja omeniti. Ker že tukaj od hranilnice govorimo, moramo še posebno uljudno ravnanje njenih uradnikov v misel vzeti; posebne zasluge si je pridobil načelnik gosp. Janežič. Če si

prej in zopet sedaj tukaj v pisalnico prišel, gotovo si na prvi vstop zapazil, da je sedajno ravnanje uljudniše od poprejšnjega; kmetu, ki denarja potrebuje, ni potreba 5 al 10 krat priti, prav po očetovsko se mu pervikrat vse naznani, česar je potreba.

Tudi naš mestni odbor in mestna gosposka se čedalje bolje vede in na narodne potrebe svoje oči obrača, posebno od tega časa, kar je gosp. dr. Costa prvo sednik in župan; le to se nam je nekako žalostno dozdevalo, da je pri razgovoru zarad oddaje službe mestnega teržnega komisarja nasvet, da on mora čisto slovensko brati in pisati znati, po glasovanju le z 11 glasovi zoper 9 obveljal; tudi slišimo, da se gospod že zdaj ponaša s tem, da ima večino glasov za se in da mu je ista službica skorej gotova, če ravno se še ne ve, koliko in kateri bodo prosili. Nadjamo se vendar le, da se bo služba na vse strani najbolj sposobnemu podelila.

Ker si ti „Slovenec“ že tudi o zadevi stanovanja naše narodne čitalnice pisaril, povemo ti, da je občni zbor 5. t. m., spoznaje, da je sedajno čitalnično stanovanje premajhno, v tej zadevi po predlogu gosp. Dr. Dolenca izvolil poseben odbor, v katerega je bilo voljenih 5 na vse strani veljavnih in sposobnih gospodov, ki imajo nalogo s čitalničnim gospodarskim odsekom zarad novega čitalničnega stanovanja do 1. junija t. l. poročevati. Slišali smo, da je posebno verli gospodarstevnik V. Zupan važno idejo sprožil, naj bi se v Ljubljani napravila hiša, ktera naj bi se imenovala „narodni dom“ in bi se v njej vsa domorodna društva in vse domače naprave zbirale, n. pr. čitalnica, matica, južni sokol, zgodovinsko društvo, deželni muzej i. t. d. Že smo slišali, da se je temu domoljubnemu gospodu tudi drugi veljaven domorodec, tergovec g. Resman, pridružil.

Slava vama, ki sta tako vneta za povzdigo našega slovenskega naroda! Le krepko naprej stopajta, slovenski narod se vedno bolj in bolj svojih pravic zaveda; gotovo se vama bodo v kratkem času pridružili tudi drugi veljavni in premožni gospodarji, in potem vam bo mogoče reč doveršiti, katera se nam zdaj še skorej nemogoča zdi. Ozmimo se na nemško kazino, tudi ono društvo se je moralo po ptujih hišah preseljevati, zdaj pa ima krasno poslopje, ki bo v kratkem čisto poplačano. Če je bilo to mogoče društvu, ki se na ptuje noge opira, koliko lažje se bo to storilo z napravo, ki se bo na čeli narod opirala! —

Našim sobratom Slovincem na Notrajnskem se hudo godi, lakota jih od dne do dne hujsi pritiska, nabirajo se po vseh slovenskih pokrajinah milodari, tudi društvi naše narodne čitalnice in južnega sokola hočete po svoji moči revežem pomagati. Napravile bote veliko besedo v Ljubljanskem gledališču velikonočni ponedeljek. Slišali smo, da se bo pri tej besedi deklamovalo in pela pesem „Kdo je mar?“ (napev od Mašeka,) potem bode sledila slovenska igra „Bob iz Kranja“, in dokončale bodo veselico telovadbe južnega sokola. Bog daj najboljši uspeh!

Od gorenško — goriške meje 9. marca. Pregovor prvi, da je sušcev sneg revnemu kmetu gnoj, gerdemu obrazu pa lepota (rudečilo). Če bi bilo temu res tako, no, tak bi se imeli letos dobre letine nadjati, kakor so bile znane egiptovske komaj enake. Tudi bi mogli biti vsi ljudje to leto tako zali in rudečelični, ko novo svetene vertnice. Toliko se nam je namreč nasulo zadnje dni snega, da si je človek jutraj komaj spod strehe upal. Lahko se bo zemlja letos popolnoma spočila pod debelo snežno odejo, — Bog daj, da bi

nam rodila na poletje obilno kruheka! — Sadnega drevja nam je pa sneg precej polomil; sicer pa mu je bila zima dosti ugodna, ker ni bila prehuda, pa tudi ne toliko voljna, da bi bila prezgodnje kaljenje dopustila.

6. dan t. m. je bila pokopana vpričo obilnega spremstva v stari Loki nadepolna mlada učenica Škofje-loška, uršulinsko-samostanska sestra Jozefa Kem-perle. Rojena pod visokim Ratitovcem, v Podlonku Selske fare, je po smerti svojega brata, slavnoznane-ga bogoslovca Gregorja Kemperle-ta, stopila v Škofje-loški nunski samostan, ter se posvetila z dušo in tele-som učiteljstvu. S ponosom jo je smela uršulinska glavna šola imenovati svojo učenico, ali bodi Bogú milo! da se je le tako malo časa veseliti zamogla delovanja tako verle in prebrisane učenice. Po človeških zaume-nih govoriti pač moramo reči, da sta obadva, Gregor in Jozefa, veliko prezgodaj mogla iti iz tega sveta.

Na starološkem mertvišču zdaj skupaj počivata, ona, ki sta bila odločena postati slava in ponos slovenske domovine. Čast njunemu spominu, dušicama pa daj Bog sv. raj!

Praznik slovanskih aposteljnov, sv. bratov Cirila in Metodija, je prišel med Slovenci prav zlo v ime ter v veliko veljavo. Bili smo danes v Železnikih pri sv. maši, ter videli toliko pobožnega ljudstva skupej zbra-nega, kakor bi bila nedelja. Šolska mladina (ki je menda zelo vsa vpisana v družbo sv. Cirila in Metodija), je klečala blizo velikega oltarja in prepevala dosti dobro znano pesem: „Dve lepi zvezdi svetite“. — Le tako naprej, verli Slovenci! — Bog!

G. L. Železodolski.

Iz Nabrežine pri Terstu. N. R. (Slovenski poslanci pri cesarju). Obljubil sem precej nazna-niti, kakor hitro kaj bolj gotovega zvem od naših slovenskih poslancev. Zvedel sem vse na drobno, in torej pero v roke, da sem mož beseda. — Naš deželni namestnik baron Kellersberg, ki se je že o več priložnostih nam Slovincem skazal pravičnega, pomagal in dognal je, da je naša slovenska poslanca, gg. Nabergoja in Primožiča, presviti cesar še posebej pred se spustil in zasliševal. Že so se gg. teržaški poslanci od svitl. cesarja poslovili in stali v cesarski predizbi, kar je bilo našima poslancema posebej zaukazano, naj se verneta spet k presvitl. cesarju, češ, da je volje, ju posebej še poslušati. Menda kar svet stoji, sta prvič dva prosta kmeta v svoji narodni obleki stala pred avstrijskim cesarjem, da bi govorila in prosila za svoj narod slovenski. Kar je že bilo rečeno, govorila sta slovenski in prosila to le: Naj cesarske, kakor tudi mestne oblasti, s Slovenci teržaškega obližja ne obravnujejo v italijanskem, nego v sloven-skem jeziku; — naj se v mestnem odboru in zastop-ništvu Slovincem Teržaške okolice dovoli vsaj 18 od-bornikov; — naj prebivavci Teržaške okolice ne plačujejo k takim napravam, ktere so samo mestu Terstu v prid, tako postavim: za mestno svečavo, za italijansko gimnazijo, — in slednjič naj se šole Teržaške in mestne okolice uravnajo po pravilu narodne ravnopravnosti. Slava možém, ki so potrebe teržaških Slo-vencev tako dobro zadeli in tako jederno svitlemu cesarju naznanili. Svitli cesar je to prošnjo neki pre-cej vpričo slovenskih poslancev zaznamoval ali signi-ral; po tem torej veselji pričakujemo, da se bo naše pravična želja in prošnja hitro in nam na srečo rešila. Res sreča za Avstrijo, ako se to zgodi! V Terstu vidiš tu Slovence, tam Nemca, ondi Laha, Gerka, Tur-ka, Juda itd. Tu prebivajo mnogi po veri, šegi in navadah močno različni narodi. Pa v mestu samem je več kot polovica prebivalcev — slovenska, okolica pa,

ki šteje 24 vasi, je vsa skoz in skoz slovenska: Terst stoji na zemlji slovenski! Slovenci pa stojé neomahljivo in terdno ko skala za Avstrijo in habsburški prestol. Če dobijo Slovenci v mestnem svetovav-stvu več odbornikov in glasov, gotovo ne bode treba, mestno svetovavstvo vsako leto razpuščati in Avstrija bo imela proti Italijanom nepremakljivo mejo!.

Dežele trojedine kraljevine.

Zagreb. Upanje je zdaj veliko, da se vendar spomladi prične deželski zbor. V ministerskem posve-tovanju je že dvorski kancelar dotična pisma za voli-tev poslancev predložil. O veliki noči se pričenejo. Dan pa, kdaj se zbor snide, bo neki cesar in kralj sam od-ločil. Februarski patent se bo najprej poslancem v po-svetovanje izročil. Po tem takem se vlada ne nadja velike opozicije, ali vsaj kaže, da je ni pred njo nič strah. Dobro tako! Kaj pa potem, če bo — gromelo?

Dežela ogerska.

Ogerski viši državniki si niso nič kaj prav dobri. Sliši se, da bode namestnik grof Palfi, iz službe stopil, ker sta si, on in Ziči (Zichy), navskriž. Oger-skega zbora pa ne bo še tako hitro. Tje bolj na je-sen, pravijo, pride še le na versto. Ne dozdeva se nam to kaj prida, če bota hervaški in ogerski zbor tako zelo saksebi zborovala. — Slovaki si hvalevredno priza-devajo, da dobi slavjanska politika tudi pri njih čedalje več prijatlov. Tako je prav! —

Sedmograška. Po ces. ukazu od 5. jan. t. l. so vsi trije deželni jeziki, namreč ogerski, nemški in ro-manski, za enakopravne spoznani. — Da bi skorej tudi nam tak ukaz došel, in da bi tudi pravo resnično veljavo imel!

Ptuje dežele.

Turška. Iz turško-slavjanskih pokrajin, zlasti iz nesrečne Bosne, se čujejo le žalostni glasi. Naložili so ji spet nov davek. Gerški patrijarh dolžuje namreč turški vladi 30 milijonov piastrov. Ker jih sam ne more plačati, zaukazalo se je, naj se od bosanskih krist-janov iztrijajo. Že je dal tamošnji paša Osman ter-govce in ljudske starešine pred-se poklicati ter jim to naznaniti. Ali le-ti niso hotli porok biti za vse pre-bivavce; plačajo pa, kar bode vsakemu odmerjenega — vsega pa nikakor ne morejo in tudi niso dolžni. Žuga se jim z ječo. V nekaj dneh že se bo zgodilo eno ali drugo. — Uboga raja (kristjani), kdaj vam bo že rešitve dan napočil! — One dni je tudi turška vlada svoje podložne osrečila z novo postavo za tisk, ki je nevarna za Slavjane, zlasti za Bulgarce, ki se zoperstavljajo gerški viši duhovščini v Carjigradu.

Rusko. Car je ukazal, naj se zanaprej na car-skem dvoru ruski jezik namestu francoskega govori in piše. — Sv. Oče papež je neki ostro pismo vladi poslal, v katerem zoper to protestira, da je samostane na Poljskem vzdignila. —

Prusko. Poznanski nadškof, prevz. g. Przeluski, je umrl. — Zastran polabskih vojvodin Bismark vedno huje pritiska. Še celo od vojske se govori. Pru-ske morajo biti — če ne z lepa, pa z gerda! meni Bismark.

Razne novice.

V Ljubljani je prišel ravnokar na svitlo „Catalogus cleri“ t. j. imenik duhovnikov in duhovnij, za l. 1865. Važna se nam pa zdi ta knjiga, če tudi v latinskem je-ziku pisana, ne samo v statističnem, ampak tudi v zgodovinskem in narodnem oziru, kajti ni več tiskana v „bohoričici“, in slovenski kraji so dobili

svoja živa, domača imena. Bog bodi zahvaljen, da se je že enkrat to zgodilo. Zdaj jih bode mnogo izvedelo, kako imena prav pisati, bodisi v uradnijskih dopisih, ali pa v šolskih in družih letnikih.

* Iz Rima se piše Levovskemu časniku „Slovu“, da so sv. Oče papež sklenili, poklicati v Rim enega izmed najčastnijih Rusinov ter ga postaviti ondi za gerško-zedinjenega škofa. Kdor pa to čast ima, ima tudi vodstvo v gerško-zedinjenem semenišču v Rimu z letno plačo od 909 rimskih skudov (po našem okoli 2000 gld.) Dozdaj je to službo opravljal škof gerškega rodu in obreda, zanaprej pa jo bode tedaj rusinski v slavjanskem jeziku. Piše se, da je že izvoljen v. č. g. dr. Sembratovič, sedajni profesor na Levovskem vseučilišču. — Strašna nesreča se je ni davno v Siciliji pripetila. Neka vas, z imenom „Kastana di Naso“, se je s hišami, verti, živino in ljudmi popolnoma v zemljo pogreznila. Po ničemur ni več duha ne sluha! — Nek deržavni poslanec je dobil te dni od svojega volivca kmeta prošnjo, naj poskerbi, da bi davke namesti z denarjem s senom plačati mogel. Se pač ni čuditi! Je lahko mogoče.

* V mestcu Ajden blizo ognjobjljavne gore Etna se je une dni nagloma vderla streha in strop ondotnega samostana. Bilo je zjutrej zgodej. Od 15 nun se jih samo 6 ni moglo več rešiti. Bile so pod grobljo zasute. — Nad vasjo Katanijo, ki je ravno pod gorjo Etno, se je vderl hrib ter je veliko hiš poškodoval in cerkev zasul. —

* Na Ptujem se zdaj poganjajo, da bi se slovenska kmetijska šola ustanovila. Bog daj, da bi se jim kmalo po volji zgodilo! — Blizo mesta Vilne na Ruskem mislijo v nekem kraju železno cerkev napraviti. Prostora bo neki imela za 100 ljudi in veljala 6300 gld. —

Drobtine.

Gospodarstvene. (Sviloreja meseca marca.) Jame za murbina drevesa se navadno narejajo že jeseni. Kdor jih pa takrat ni naredil, jih naredi lahko še zdaj, kedar je lepo vreme, in zemlja ni preveč zmrznjena. Jame pa naj bodo takele: za plotna drevesca 2 čevlja široke in 1 čevlj globoke; za pritlikovce ali drevesa, ki se puščajo majhna in se na široko razraščajo, 3 čevlje široke in 2 globoke; za velika pa 4 do 6 čevljev naokrog in 2 — 3 čevlje globoke.

Predno pa drevesca presajaš, kar že lahko konec meseca marca o lepem vremenu storiš, deni najprej v jamo nekoliko gnoja, potrosi nanj persti, postavi potem drevesce vanjo, poravnaj koreninice lepó seksebi in jih slednjč zadelay z dobro perstjo. Tako se ti bo drevesce najprej prijelo. — Kdor nima sam svilnih červčkov, lahko da perje v najem ali pa ga kam drugam proda. — Murbina drevesa niso kočljiva. Shajajo tudi v najslabši zemlji, samo če se takrat, kedar se presajajo, lepo z njimi ravna in se jim poškodovane koreninice odrežejo. Prav koristno je tudi, če se, predno se posade, kake pol ure v nalašč pripravljeno stoječo vodo postavijo. Ne delajo pa tudi globokih korenin, kakor sadna drevesa. Razraščajo se jim le bolj pri verhu. — Rane naj se jim celijo z drevesnim vozkom. Kedar se prevažajo, gledati se mora dobro na to, da drevescem in zlasti njih koreninam mraz, veter in toplota ne škodujejo; naj se tedaj, predno se kam pošljejo, korninice obvežejo z mokrim mahom, debla pa s slamo, da se primejo in ne usahnejo. —

Trakovi za požlahnjenje (pelcanje) se narežejo meseca marca in se potem vtaknejo v vlažen pesek. — Kdor še nima jajčic od svilnih červčkov, preskerbi naj si jih še ta mesec, kajti prihodnjega bi znalo toplo, tedaj prepozno biti. V marcu se jajčica v kleti (hramu) shranjujejo v steklenici, ktera je z mehurjem dobro zavezana; tam pa, kjer je klet mokrotna, se ta steklenica kaka dva čevlja od tal obesi in večkrat tudi prevetri.

(Vertnarstvo). Opominjamo najprej, naj nikar ne zabijo naši kmetje vertnarije, ki toliko dobička donša in se marsikteri krajcarček lahko po strani vjame. Dajte se vendar kmetje in vsi, ki imate kaj posestva, zmorditi, sadite sadno drevje in glešajte ga dobro — ne bo vam žal! Tudi o tej zadevi bo „Slovenec“ sem in tje ktero rekel, kaj in kako je s sadnimi drevesi ravnati. Že koj zdaj svetuje, naj se vse drevje očedi slabih, suhih, nalomljenih vej, gosencine zalege, mahú in sploh vsega, kar mu je v škodo. Lahko se še tudi narejajo jame za presajenje, če že niso bilo jeseni narejene. O bolj toplih dnevih se že tudi lahko cepi v sklad in s popkom. Naj se napravijo tudi nove vertne šole. Kertine se pa povsod razberskajo. Toliko za zdaj.

Družba sv. Mohora.

Dalje so plačali za l. 1865: Dekanija Rogatec, Gorica, Terst, slov. Bistrica, Laško, fara na Zili, fara sv. Petra poleg Maribora in gg. bogoslovci v Celovcu, dalje dekanija Zaverč in Belak.

Duhovske zadeve.

Lavantinska škofija: Umerl je č. g. Maranšek Franc, fajmošter pri sv. Frančišku Ksav. R. I. P.

Kerška škofija: Č. g. Šac Alojz je postavljen za provizorja v Šent — Štefanu pri Trušnjah.

Žitna cena.

v	pšenice		reži		ječmena		ovsa		turšice	
	gld.	kr.	gld.	kr.	gld.	kr.	gld.	kr.	gld.	kr.
Mariboru	3	20	2	35	—	—	1	70	2	40
Celji	3	55	2	74	2	33	1	35	2	27
Ptujem	3	25	2	30	—	—	1	30	2	25
Ljubljani	3	78	2	50	2	36	1	85	3	1
Kranju	3	90	2	90	—	—	1	80	3	20
Novemestu	4	—	2	50	2	—	1	30	2	50
Gorici	4	—	—	—	—	—	—	—	2	80
Celovcu	4	48	3	45	3	8	1	75	3	5
Terbižu	5	30	4	15	—	—	2	4	4	20

Dunajska borsa 17. marca 1865.

5% metalike	71.45
5% nacional	78.30
1860 derž. posoj.	93.35
Bankine akcije	801.
Kreditne „	184.—
London	111.90
Novi zlati	5.28
grebro	109.75

Naznanilo.

V Novem mestu na Krajskem je na prodaj na velikem tergu lepa hiša na dva gorna (nadstropja) s prostornim vertom. Jako pripravna je bodisi za gostivnico, kavano ali štacuno. Kdor jo želi kupiti, naj se oglasi pri tergovcu g. B. C. Rossbacherju v Celovcu. Pogoji so dobri in vabivni.